

Vlagatelji zaskrbljeni zaradi dovoljenj in vrtine

Colin Hutchinson, Ascent Resources Iščejo partnerja za povečanje črpanja plina na Petišovskem polju – Načrt je povečanje števila vrtin

LJUBLJANA – V črpanje plina na Petišovskem polju smo vložili 50 milijonov evrov, moramo pa najti nekoga, ki bo vložil dodatnih 50 milijonov evrov za drugo fazo, pravi Colin Hutchinson, glavni izvršni direktor britanske družbe Ascent Resources, največjega britanskega vlagatelja v Slovenijo. Zanimanje potencialnih partnerjev obstaja, več bi lahko bilo znano v dveh mesecih. Vlagatelji pa so, pravi Hutchinson, zaskrbljeni zaradi težav s pridobivanjem okoljevarstvenega dovoljenja in nedelovanja ene od dveh vrtin, iz katere plin prodajajo hrvaški Ini.

NEJC GOLE, BORUT TAVČAR

V vašem letnem poročilu piše, da v Sloveniji načrtujete bazo za ustanovitev večjega regionalnega proizvajalca plina. Za to je potrebno dokončanje prve in druge faze v projektu na Petišovskem polju ter nakup še kakšne družbe. Koliko bi povečali proizvodnjo?

Geoenergo, ki je koncesionar, plin proizvaja iz 22 starih vrtin, v partnerstvu z nami pa iz dveh novih vrtin Pg-10 in Pg-11A, ki sta bili izvirani pred sedmimi leti. Precej časa je trajalo, da smo začeli proizvodnjo iz teh dveh novih vrtin, zdaj se učimo, kakšne zaloge plina so tu, trudimo pa se tudi odpraviti uvoznim ljudem. Od zacetka proizvodnje plina in nafte na Petišovskem polju, v sredini preteklega stoletja, je bilo izviranih več kot 160 vrtin. V prihodnje bi odprli še nekaj teh vrtin, ki so globoke do 3000 metrov, in povečali proizvodnjo. Dolgoročni načrt je, da bi bilo v proizvodnji vsaj petnajst dobrih vrtin. To bi se zgodilo v prihodnjih desetih letih, ne čez noč.

Za kakšne količine plina gre?

Sedanjih 40.000 kubičnih metrov na dan bi dolgoročno v idealnih razmerah in z novo napravo za čiščenje plina povečali za pet- do šestkrat.

V letnem poročilu omenjate prevzeme.

Odprti smo za nove vloške v Sloveniji, spremljamo druge projekte, ki niso nujno povezani z nafto ali plinom, so pa znotraj energetike. Je pa več okoliščin, ki nas odvrčajo od vlaganja v Slovenijo, zlasti postopek izdajanja dovoljenj. Urejanje tega vzame izjemno veliko časa. Prednost je naše poznavanje regije in mogoč prenos znanja in projektov v druge države, kjer je lažje priti do dovoljenj, denimo na Hrvaško, Madžarsko ali v Romunijo. Tam imajo bolj stabilen sistem proizvodnje ter trženje nafte in plina, pa tudi izdaje dovoljenj za vrtanje. V preteklih letih smo pregledali več projektov, še nobenega pa nismo vzeli v strateško presojo. Mogoče pa je kaka družba, ki se hoče vključiti v kakšen projekt in nas želi zraven. Ta možnost je odprta. V Londonu je veliko majhnih

družb za nafto in plin, ki so usmerjene v srednjeevropske družbe. Tu je namreč veliko povpraševanje po zemeljskem plinu, cena tega pa se bo zviševala. Zato je večja srednjeevropska plinska družba privlačna za investitorje.

Vse to je odprto, če dobite dovoljenja v Sloveniji. Kaj pa, če jih ne dobite?

Projekt se bo ustavil in podjetje v Sloveniji bomo zaprli. V projekt smo vložili 50 milijonov evrov, v državi smo že več kot deset let. Tržna kapitalizacija družbe je trenutno 20 milijonov britanskih funtov. Skratka, vložili smo veliko denarja, zaradi zaostankov pri dovoljenjih pa še vedno pošiljamo neprečiščen plin na Hrvaško. Bolj ekonomično bi bilo postaviti napravo za čiščenje plina, ki bi nato lahko šel v slovensko plinsko omrežje. Vlogo za dovoljenje za postavitev nove naprave za čiščenje plina smo dali leta 2014, šli skozi ves postopek, ki traja odločno predolgo, saj imajo nevladne organizacije toliko moči, da ga ustavljajo v nedogled. Dobili smo dovoljenje agencije za okolje in ministrstva za okolje, potem pa šli na sodišče, ki je leta 2016 reklo, da je bil zakon uporabljen nepravilno, kar nas je ponovno vrnilo na začetek procesa. Morali smo začeti znova in dve leti kasneje smo se vedno v postopku. Ta je tak, da je v Sloveniji težko karkoli narediti. Ne zgolj na področju nafte in plina, tudi na drugih področjih. Resnično bi bilo smiselno opraviti revizijo tega postopka, saj dejansko omejuje gospodarsko rast.

V obravnavi vloge za novo napravo za čiščenje plina je bilo poudarjeno, da v njej ne prosite za povečanje proizvodnje plina, zavrnjene so bile tudi vse pripombe o hidravličnem lomljenju. Zaprošili smo za dovoljenje za postavitev naprave za čiščenje plina,

Kar želimo narediti, ni mogoče primerjati s tistim, kar delajo v severni Ameriki, to je kot primerjava jabolk in pomaranč.

postopek traja že pet let in upamo, da se zdaj končuje. Pred kratkim pa smo zaprosili tudi za dovoljenje za hidravlično stimulacijo dveh vrtin, Pg-10 in Pg-11A, z namenom da obdržimo raven proizvodnje teh dveh vrtin tudi v prihodnje.

To je bila za nevladne organizacije največja grožnja okolju.

Kar želimo narediti na Pg-10 in Pg-11A, je enako, kar smo naredili že leta 2011. Tega ni mogoče primerjati s tistim, kar delajo v severni Ameriki, to je kot primerjava jabolk in pomaranč. Mi stimuliramo peščenjake, 3000 do 3500 metrov pod površjem, ki so veliko mehkejši material kot skrilavci. Potrebujemo veliko manj vode, veliko manj pritiska, izvaja pa se več kot 2000

metrov stran od vodnih virov. Gre za ustaljen rudarski postopek. V severni Ameriki delajo 1500 metrov globoko 1000-metrsko vodovodno hidravlično lomljenje. Vidim, kaj skrbi ljudi, vendar se to tu ne dogaja. Na stotine hidravličnih stimulacij je bilo opravljenih, pa še ni bilo okoljske težave ali nesreče. Pa tudi to, kar vidite o hidravličnem lomljenju v poročilih, je zelo pretirano. Če bi bilo vse res, bi se ljudje izselili iz Teksasa zaradi nenehnih potresov.

V posnetkih iz ZDA je gorela tudi voda iz pipe.

To ljudje vidijo in preberejo. Film so sicer najverjetneje plačale tuje vlade, ki so bile zaradi proizvodnje plina v ZDA oškodovane. Ta propaganda in napačna percepcija o frackingu vztraja. Če bi bilo vse res, bi to industrijo jutri zaprli. Mediji v Veliki Britaniji so bili tudi zelo proti, veliko nevladnih organizacij je protestiralo, vendar se vlada zaveda tveganj in je sprejela strateško odločitev, da je energetska neodvisnost pomembna. Zdaj bo tudi Velika Britanija šla v testno proizvodnjo plina iz skrilavcev. Ni razloga, da bi se bali hidravlične stimulacije. To se dogaja na Hrvaškem, Madžarskem in v Avstriji, vse brez negativnih vplivov na okolje. Leta 2011 je Geološki zavod Slovenije napravil okoljsko študijo naših aktivnosti v Prekmurju. Proučili so vse vplive in niso ugotovili nobenega negativnega vpliva na okolje.

Nič v podzemni in termalni vodi? Nič, nobene škode. Če bi nastala škoda, bi razumel, zakaj so ljudje proti. Tako pa ne razumem, kakšne koristi imajo tisti, ki nasprotujejo projektu. To je težko razumeti.

Pravijo, da bi uporabljali toplo vodo za ogrevanje, za gojenje paradiznika in zdravilišča. To tudi počnejo. Naše delo ne vpli-

va na načrte ogrevanja, gojenje paradiznika ali na zdravilišča. Edina stvar je, da mi pripeljemo posel in delovna mesta. Tudi proizvajalci paradiznika v Pomurju prehajajo na uporabo plina, ker je cenejši od geotermalnega ogrevanja. Žal ta plin ni slovenski. Slovenija uvaža 99,9 odstotka plina, kar je neumnost. Hrvaška proizvede 40 odstotkov svoje porabe, Romunija, Madžarska, Avstrija, vse proizvedejo dvomestni delež plina doma. To so strateški viri. Slovenija je popolnoma odvisna od ruskega plina. Gazprom določa cene plina v državi. Mnogo investitorjev v Londonu ne razume, zakaj Slovenija ne želi razviti svojega lastnega vira plina.

Kako izdaten vir je to?

Colin Hutchinson: »V prihodnjih 20 letih bi Slovenija lahko načrpala deset odstotkov plina, ki ga porabi.« FOTO MATEJ DRUŽNIK

Vir je kar izdaten. V prihodnjih 20 letih bi Slovenija tu lahko proizvedla deset odstotkov plina, ki ga porabi. Govoril sem z okoljevarstveniki in strinjali smo se, da je plin prehodno gorivo za zmanjšanje emisij. V severni Ameriki je emisije najbolj zmanjšal prehod s premoga na plin.

Ampak prehod na plin se je zgodil, ker so cene plina padle, vi pa pravite, da se bo njegova cena zvišala.

Vse se bo podražilo, tudi cene nafte rastejo. Cena plina bo v srednji Evropi ostala privlačna. Če tudi pride od izrednega povečanja proizvodnje plina, kot se je zgodilo v ZDA, pa bodo cene drastično padle in s tem tudi premogovna industrija.

Kaj je v slovenskem plinu? V Rusiji iz plina za industrijo umetnih gnojil izločajo žveplo, pridobivajo pa tudi helij.

Plin v Prekmurju je zelo kvaliteten, žvepla in ogljikovega dioksida je v zanemarljivem deležu, Hrvati so zelo zadovoljni z njim. Za priključitev na slovensko nacionalno plinsko omrežje bi le malenkostno morali znižati raven žvepla in ogljikovega dioksida, zato tudi potrebujemo novo napravo za čiščenje plina.

Zaradi nepopolnega delovanja vrtine Pg-11A je dobava hrvaški Ini prenzka. Boste morali plačati penale?

Z dobavami smo le nekoliko pod spodnjo mejo. Če bo Pg-11A kmalu delovala, kot upamo, bomo spet v dogovorjenih okvirih. Z Ino dobro sodelujemo in ne pričakujemo večjih penalov. Največja skrb je, da povečamo proizvodnjo iz Pg-11A.

So sedanji in potencialni investitorji zaskrbljeni zaradi nedelovanja Pg-11A?

Da, mislim da so. Investitorji so najbolj zaskrbljeni zaradi nedelovanja Pg-11A in pridobivanja

Za vlaganje se zanimajo družbe z vsega sveta. Nekatere so zasebne, nekatere kotirajo na Londonski borzi, nekatere na ostalih borzah, zanimajo se tudi skladi zasebnega kapitala

okoljevarstvenega dovoljenja za postavitev nove naprave za čiščenje plina. Pg-11A je v naših rokah, da pripeljemo opremo, izvajalce in svetovalce ter najdemo rešitev. Dovoljenja pa so v rokah drugih.

Kako lahko ti težavi škodita strateškemu pregledu, ki poteka in s katerim iščete partnerja?

Namen strateškega pregleda je najti najboljše pot naprej. Ko sem pred petimi leti prišel v Ascent, je podjetje obtičalo v projektu v Petišovcih. Imeli smo tudi druge projekte po Evropi. Te smo prodali in se osredotočili na Slovenijo. Dolgo časa smo se trudili pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, ki bi zaglal projekt in bi lahko začeli (naš

partner Geoenergo) prodajati plin. Dogovorili smo se z Ino za prodajo plina, tako da smo v Londonu od vlagateljev zbrali deset milijonov evrov, dokončali obe vrtini in zgradili potrebno infrastrukturo za začetek črpanja. Ustvarjamo torej prihodke in dobiček, če bi Pg-11A delovala v polnem obsegu, bi še večjega. Vendar smo dokazali, da projekt deluje. To je bil torej občutljiv čas za začetek strateškega pregleda. Z njim iščemo večjega partnerja, da podpre projekt v Sloveniji. Do zdaj

Ne morem povedati imen. Gre za širok nabor podjetij, z nami se pogovarjajo družbe z vsega sveta. Nekatere družbe so zasebne, nekatere kotirajo na Londonski borzi, nekatere na ostalih borzah, zanimajo se tudi skladi zasebnega kapitala, ki bi vlagali v Ascent.

So med interesenti tudi slovenska podjetja?

Ne, slovenskih podjetij ni med zainteresiranimi potencialnimi vlagatelji.

Kakšna je časovnica za strateški pregled?

Ni točno določene časovnice, ne želimo pa strateškega pregleda vleči predolgo. Upamo, da bomo v prihodnjih dveh mesecih videli napredek, a je težko reči zagotovo.

So zainteresirani že dali kakšno ponudbo?

Ne še. Ko se bo to zgodilo, bomo skladno s pravili Londonske borze objavili.

Lani ste s poslom z Ino prvič ustvarili prihodke. Kakšne prihodke pričakujete letos?

Lani novembra in decembra smo na mesec ustvarili 300.000 evrov prihodkov. Na leto bomo torej ustvarili več kot tri milijone evrov prihodkov, odvisno od načrtane količine plina iz vrtine Pg-11A. Želimo ustvariti še več prometa, saj smo vložili 50 milijonov evrov, a za to potrebujemo dovoljenja.

Kdo je izrazil interes?